

UCHWAŁA NR XXX/280/2022
RADY GMINY STARE BOGACZOWICE

z dnia 28 czerwca 2022 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny
w Gminie Stare Bogaczowice na lata 2022-2024**

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2022 r., poz. 559 ze zm) oraz art. 179 ust. 2 w związku z art.176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U z 2022 r., poz.447) Rada Gminy Stare Bogaczowice uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Stare Bogaczowice na lata 2022-2024 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Stare Bogaczowice.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady
Gminy Stare
Bogaczowice

Aneta Rajca

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE STARE BOGACZOWICE NA LATA 2022 - 2024

Stare Bogaczowice 2022

I. WPROWADZENIE

Rodzina to grupa osób, która jest ze sobą powiązana, najczęściej poprzez pokrewieństwo, ale też i powinowactwo czy wspólne zamieszkanie. Według socjologów jest to także jedna z najbardziej elementarnych komórek społecznych, na których opiera się całe społeczeństwo. Jest naturalnym środowiskiem wychowawczym, zapewniającym prawidłowy rozwój wszystkich jej członków, w szczególności dzieci. Obowiązkiem gminy jest dbanie o dobro swoich mieszkańców, a co za tym idzie wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych i nie potrafiących samodzielnie rozwiązać swoich sytuacji kryzysowych. Szukając prób pomocy dziecku, uwagę należy skupić nie tylko na problemach dziecka, ale także na problemach jego rodziny.

Rodzina jest najbardziej stabilnym dla dziecka punktem odniesienia oraz źródłem zaspokajania jego potrzeb zarówno w sferze psychicznej, jak i materialno - bytowej. Rodzina, która jest funkcjonalna, konsekwentnie i z powodzeniem wypełnia swoje zadania, stanowi dla swoich członków, a przede wszystkim dla dzieci, źródło poczucia bezpieczeństwa i własnej wartości.

Nawet niewielkie zaburzenie może powodować w rodzinie destabilizację. Destrukcyjne przerwanie łańcucha więzi rodzicielsko-opiekuńczych prowadzi do zakłóceń relacji międzyludzkich. Osłabienie rodziny zarówno w sferze więzi rodzinnych, jak i w sferze materialno-bytowej wymaga podjęcia stosownych kroków ze strony państwa. Pomoc społeczna jako instytucja polityki społecznej ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia. Rosnące zagrożenia wywierają potrzebę tworzenia programu wspierania rodziny, która to stanowi „podstawowe środowisko życia i wychowania młodego pokolenia”. Wspieranie rodziny to jednocześnie rozwój i wspieranie społeczności lokalnej. W związku z tym Gmina Stare Bogaczowice od lat prowadzi działania pomocowe dla rodzin z dysfunkcjami, które wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, asystenta rodziny, pedagoga szkolnego, pracowników przychodni medycznej, policji, kuratorów sądowych i przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną.

Gminny Program Wspierania Rodziny wyznacza zespół planowanych działań mających na celu wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w procesie przywracania zdolności tych rodzin do prawidłowego funkcjonowania, w szczególności poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Realizowane

w ramach programu zadania powinny koncentrować się nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, również w sytuacjach gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczych.

II. UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU

Zgodnie z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2022r. poz. 447) do zadań własnych gminy należy między innymi opracowanie i realizacja trzyletniego gminnego programu wspierania rodziny.

W świetle założeń ustawy pomoc dziecku i jego rodzinie powinna mieć charakter interdyscyplinarny i być udzielana przez właściwych specjalistów w ramach zintegrowanego lokalnego systemu. Ważne jest, by działania i decyzje względem rodziny były podejmowane przy współpracy wyspecjalizowanych instytucji.

Konsekwencją powyższego zapisu jest wprowadzenie trzyletniego programu wspierania rodziny w Gminie Stare Bogaczowice na lata 2022 - 2024. Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest utworzenie spójnego systemu wsparcia rodzin i dzieci, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, mających na celu przywrócenie im zdolności do wypełniania tych ról, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci.

Zadania przyjęte do realizacji w ramach Gminnego Programu Wspierania Rodziny są spójne z kierunkami działań przyjętymi w następujących aktach prawnych:

- ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2021r. poz. 2268 ze zm.),
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2022r. poz. 447),
- ustawa z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz. U. z 2020r. poz. 1329),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2021r. poz. 1249),
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. 2021r. poz. 1119 ze zm.),

- ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 ze zm.).

III. DIAGNOZA SPOŁECZNO-DEMOGRAFICZNA GMINY STARE BOGACZOWICE

Gmina Stare Bogaczowice położona jest w południowo-zachodniej części województwa dolnośląskiego, w powiecie wałbrzyskim. W skład gminy wchodzi 8 sołectw: Stare Bogaczowice, Nowe Bogaczowice, Gostków, Chwaliszów, Cieszów, Struga, Lubomin, Jabłów.

Jak wynika z danych Ewidencji Ludności Urzędu Gminy Stare Bogaczowice wg stanu na dzień 31 grudnia 2021r. obszar Gminy zamieszkiwało 4073 mieszkańców, wśród których: 2088 stanowiły kobiety, natomiast 1985 mężczyźni.

Tabela 1 Liczba mieszkańców Gminy Stare Bogaczowice zameldowanych na pobyt stały:

Sołectwo	Liczba mieszkańców
1. Stare Bogaczowice	1 315
2. Struga	832
3. Chwaliszów	444
4. Jabłów	367
5. Gostków	350
6. Lubomin	336
7. Cieszów	279
8. Nowe Bogaczowice	150
	ogółem 4 073

Źródło: opracowanie własne, dane statystyczne UG Stare Bogaczowice

Do określenia zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny przyjęto analizę danych o osobach i rodzinach z terenu gminy objętych wsparciem m.in. Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starych Bogaczowicach.

Na podstawie analizy lat 2019 - 2021 ze świadczeń pomocy społecznej w tym okresie skorzystało średnio 86 rodzin będących w trudnej sytuacji życiowej, które nie były w stanie pokonać swoich trudności życiowych własnym działaniem. Zadaniem pomocy społecznej było przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawą świadczeń. Poniższe tabele przedstawiają liczbę rodzin korzystających z pomocy społecznej oraz rodzaj pomocy dla klientów GOPS.

Tabela 2 Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2019 - 2021

Rok	Rodziny ogółem	Rodziny z dziećmi	w tym rodziny z:				Ogółem dzieci w rodzinach
			1 dzieckiem	2 dzieci	3 dzieci	4 dzieci i więcej	
2019	97	36	10	15	11	0	73
2020	84	30	6	14	9	1	65
2021	75	24	3	11	7	3	59

Źródło: dane statystyczne GOPS Stare Bogaczowice

Z analizy powyższych danych zawartych w tabeli 2 można stwierdzić, że na przestrzeni lat 2019 - 2021 zauważa się spadek liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej, podobnie rzecz ma się z ilością rodzin posiadających dzieci i korzystających z pomocy społecznej. Wynika to ze zwiększenia możliwości rodzin do nabycia uprawnień do pobierania świadczeń rodzinnych na dzieci, wprowadzenia Programów Rodzina 500+ oraz „Dobry Strat” (od 2021r. świadczenie realizowane prze ZUS), a tym samym poprawę warunków bytowych rodzin. Rodzaj świadczeń oraz ich ilość w 2021 roku przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3 Wydatki na świadczenia rodzinne (finansowane z dotacji celowej z budżetu państwa) oraz liczba świadczeń w 2021 roku

L.p.	Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota
1.	Zasiłki rodzinne	1 710	200 211
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych	817	109 045
3.	Zasiłki pielęgnacyjne	1 333	287 715
4.	Świadczenia pielęgnacyjne	220	430 400
5.	Specjalny zasiłek dla opiekunów	30	18 600
6.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	19	19 000
7.	Świadczenie rodzicielskie	148	137 167
8.	Razem	4 277	1 202 138

Źródło: dane własne GOPS

Tabela 4 Wydatki na Świadczenie wychowawcze (finansowane z dotacji celowej z budżetu państwa) oraz liczba świadczeń w 2021 roku

Rodzaj świadczenia	Ilość świadczeń	Kwota świadczeń
Świadczenie wychowawcze w pełnej wysokości	7 911	3 955 500
Świadczenie wychowawcze podzielne (art. 5 ust. 2 ustawy)	75	17 560,80
Świadczenia wypłacone w ramach koordynacji SZS	147	67 806,89
RAZEM	8 133	4 040 867,69

Źródło: dane własne GOPS

Wyżej wymienione świadczenia w znaczny sposób wpłynęły na jakość życia rodzin w Gminie Stare Bogaczowice oraz większą możliwość zaspokajania przez nich swoich potrzeb życiowych.

Z analizy sprawozdań GOPS wynika, że zwiększenie liczby świadczeń dla rodzin, w pośredni sposób ma wpływ na zmniejszenie się liczby świadczeniobiorców ośrodka.

Tabela 5 Liczba rodzin objętych pomocą finansową i niefinansową GOPS w roku 2019 - 2021

Wyszczególnienie	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie			Liczba rodzin			Liczba osób w rodzinach		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych ogółem (bez względu na ich formę, rodzaj, liczbę oraz źródło finansowania)	124	119	94	97	84	71	208	175	157
w tym: świadczenia pieniężne	76	78	63	72	73	61	126	156	125

świadczenia niepieniężne	50	43	34	31	27	22	106	89	75
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych (bez względu na ich formę, rodzaj, liczbę)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych (bez względu na ich formę, rodzaj, liczbę)	124	119	94	95	81	71	208	175	157
Pomoc udzielana w ramach pracy socjalnej ogółem	x	x	x	53	62	60	18	143	134
w tym: wyłącznie w postaci pracy socjalnej	x	x	x	5	13	16	18	26	32
Praca socjalna prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny	x	x	x	14	27	9	12	27	9

Źródło: dane statystyczne GOPS Stare Bogaczowice

Jak obrazuje powyższa tabela dominującą formą pomocy oferowaną przez GOPS w Starych Bogaczowicach są świadczenia pieniężne. Na przestrzeni ostatnich lat około 60% przyznawanej pomocy mieszkańcom gminy stanowiły zasiłki w formie finansowej. Wysokość świadczenia oraz cel, na jaki zostały przyznane, uzależniony był od indywidualnej sytuacji osób lub rodzin oraz zgłoszonych i zidentyfikowanych podczas wywiadu środowiskowego potrzeb klientów.

Rodziny z terenu Gminy Stare Bogaczowice w 2021 roku skorzystały z pomocy finansowej i niefinansowej w formie:

1. zasiłków celowych 57 rodziny,
2. zasiłków okresowych 12 rodziny,
3. zasiłków stałych 23 rodzin,
4. usług opiekuńczych 4 rodzin,
5. pomocy żywnościowej (w formie produktów żywnościowych wydawanych przez pracowników OPS) w ramach Programu Operacyjnego „Pomoc żywnościowa 2014 - 2020” ponad 63 rodziny,
6. dożywiania dzieci w szkole 37 rodzin,
7. stypendiów szkolnych od stycznia do czerwca 2021 roku 13 rodzin - 25 dzieci, od września do grudnia 2021 roku 7 rodzin - 14 dzieci.

Najczęstszymi powodami korzystania ze świadczeń pomocy społecznej w roku 2021 były: ubóstwo 55 rodzin, długotrwała choroba 52 rodziny, bezrobocie 28 rodzin, niepełnosprawność 23 rodziny, alkoholizm 14 rodzin, wielodzietność 10 rodzin, bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego 6 rodzin. Występowanie powyższych

problemów w rodzinach prowadzić może do zaburzenia jej prawidłowego funkcjonowania, dlatego tak niezbędne jest zapewnianie dostępu do kompleksowych usług i realizowanie działań na rzecz wsparcia dziecka i rodziny.

Z analizy sprawozdań wynika, że niezbędna jest praca w zakresie wsparcia rodzin z Gminy Stare Bogaczowice na różnych płaszczyznach.

Tabela 6 Wybrane powody trudnej sytuacji życiowej

L.p.	Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
	razem	75	161
1.	UBÓSTWO	55	107
2.	DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	52	102
3.	BEZROBOCIE	28	63
4.	NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	23	38
5.	ALKOHOLIZM	14	18
6.	WIEŁODZIETNOŚĆ	10	52
7.	BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO	6	21
8.	BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH:		
	RODZINA NIEPEŁNA	8	23
	RODZINA WIEŁODZIETNA	1	5
9.	POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	8	33

Źródło: dane na podstawie Systemu Pomost za 2021r.

Z powyższych danych wynika, iż większość tych problemów społecznych w coraz większym stopniu wpływa negatywnie na sytuację mieszkańców gminy. Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Zaniechanie działań wobec rodzin, które znalazły się w trudnych sytuacjach życiowych takich jak: uzależnienia, niezaradność i brak umiejętności wychowawczych oraz różnego rodzaju negatywne zdarzenia mogą doprowadzić do degradacji rodziny. Wskazane problemy społeczne w sposób pośredni bądź bezpośredni rzutują na funkcjonowanie rodzin. Skutkiem ich może być: rozpad więzi rodzinnych, agresja czy przemoc.

W sytuacji, gdy rodzice zostają trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich lub

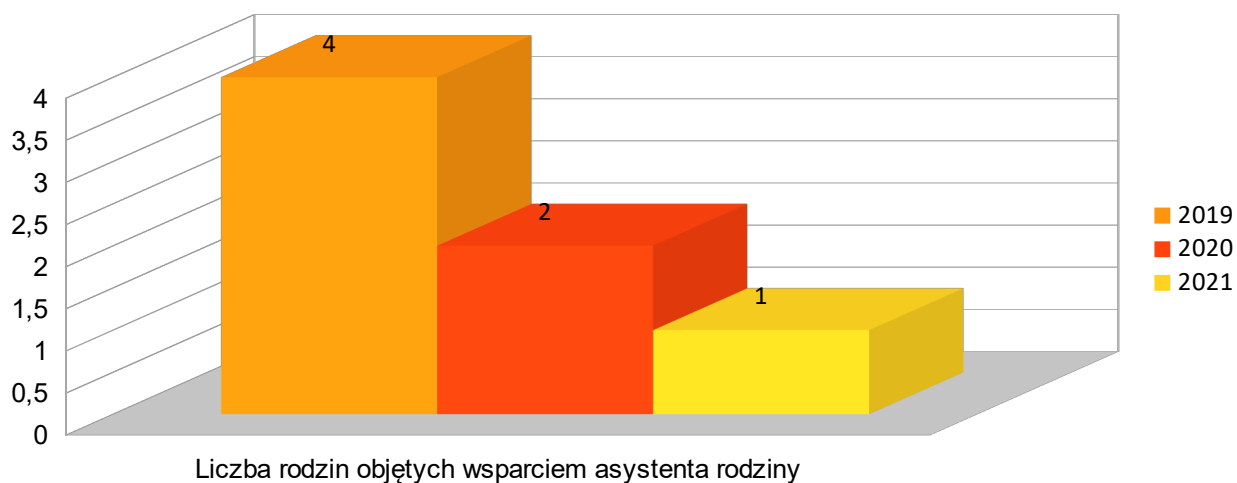
władza ta została ograniczona, sąd postanawia o ustanowieniu nad dzieckiem pieczy zastępczej

i umieszczeniu dziecka poza rodziną biologiczną. Z danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wałbrzychu wynika, że do końca 2021 roku pieczą zastępczą było objętych 7 dzieci z terenu naszej gminy, w tym 5 dzieci w rodzinach zastępczych niezawodowych i spokrewnionych, w placówce opiekuńczo-wychowawczej przebywało 2 dzieci.

Aby zapobiegać sytuacjom, w których dzieci należy odebrać z ich naturalnego środowiska oraz aby przywrócić władzę rodzicielską rodzicom, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej, prowadzi się pogłębioną pracę socjalną albo na wniosek pracownika socjalnego lub Sądu, rodzinie zostaje przydzielony asystent rodziny. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starych Bogaczowicach realizując ustawę z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w 2012 roku zatrudnił na podstawie umowy zlecenie 1 asystenta rodziny.

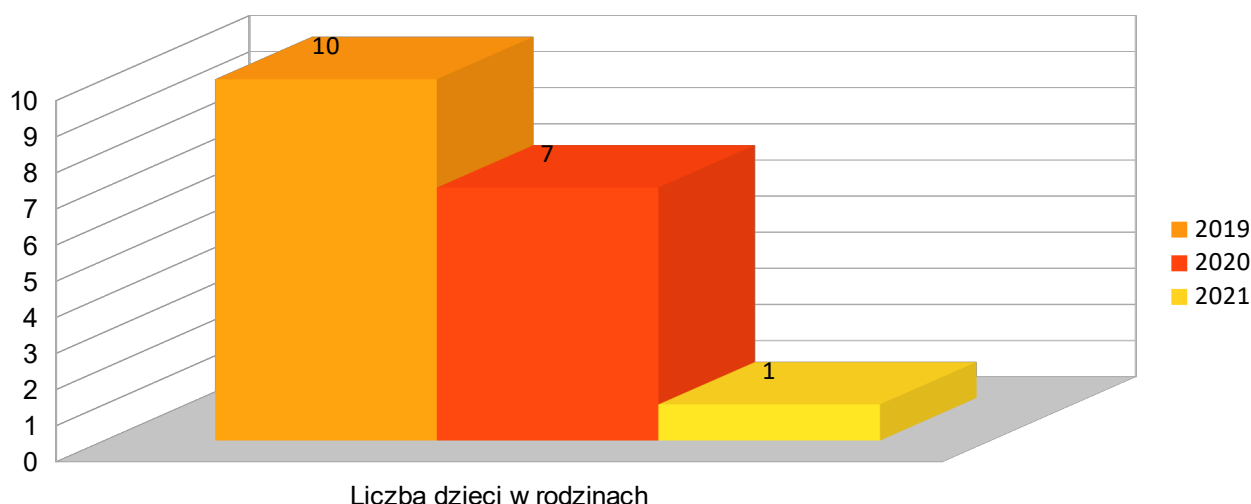
Ilość rodzin i dzieci w rodzinach, które uzyskały tego typu wsparcie w latach 2019 - 2021 przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 1 Liczba rodzin objęta wsparciem asystenta rodziny w latach 2019 - 2021

Źródło: GOPS Stare Bogaczowice, opracowanie własne

Wykres 2 Liczba dzieci w rodzinach objętych pomocą asystenta rodziny

Źródło: GOPS Stare Bogaczowice, opracowanie własne

Asystent rodziny realizując swoje zadania systematycznie współpracował z pracownikami socjalnymi, pedagogami szkolnymi, wychowawcami klas, kuratorami sądowymi, dzielnicowym, a także służbą zdrowia i innymi instytucjami niezbędnymi do prawidłowego i kompleksowego wspierania rodziny.

Wszystkie rodziny przeżywające trudności wychowawczo-opiekuńcze, trudności w pełnieniu ról społecznych otrzymują wielopłaszczyznowe, kompleksowe, wsparcie ze strony pracowników socjalnych. Rodziny odpowiednio kierowane są do odpowiednich instytucji pomocowych, GOPS w Starych Bogaczowicach ściśle współpracuje ze szkołami (głównie z pedagogami szkolnymi oraz wychowawcami klas), kuratorami społecznymi i zawodowymi oraz dzielnicowym.

Problem przemocy dotyka rodzin mieszkających na terenie Gminy Stare Bogaczowice niezależnie od wykształcenia, statusu ekonomicznego czy też wykonywanego zawodu. Dlatego tak trudne jest podejmowanie działań mających na celu zdiagnozowanie problemu, jak również tych, które mają na celu zatrzymanie przemocy. Dodatkowym utrudnieniem w realizacji zadań jest brak współpracy rodzin w zakresie przezwyciężenia kryzysu, a także problem uzależnienia od alkoholu. Rodziny dotknięte przemocą otrzymują pomoc i wsparcie w ramach prac grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego w Starych Bogaczowicach. To na spotkaniach grupy roboczej przedstawiciele: policji, oświaty, ośrodka pomocy, ochrony zdrowia wspólnie z osobą, która jest dotknięta przemocą w rodzinie opracowują indywidualny plan pomocy. Działania podejmowane są także wobec osób

stosujących przemoc w rodzinie. Zespół Interdyscyplinarny w Starych Bogaczowicach został powołany ponownie przez Wójta Gminy 21 czerwca 2018 roku.

Wsparciem objęte zostało kilkanaście rodzin, w których została założona Niebieska Karta. W roku 2021 roku toczyły się 2 procedury Niebieskiej Karty, wśród ofiar przemocy było 1 dziecko.

Liczbę prowadzonych procedur „Niebieska Karta” w związku z podejrzeniem występowania przemocy w rodzinie w latach 2019 - 2021 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7 Procedura Niebieska Karta w Gminie Stare Bogaczowice w latach 2019 - 2021

Wyszczególnienie	Rok		
	2019	2020	2021
Liczba Niebieskich Kart	5	10	2
Liczba rodzin objętych procedurą Niebieska Karta	6	9	2
Liczba dzieci w rodzinach objętych procedurą Niebieska Karta	2	8	3

Źródło: GOPS Stare Bogaczowice, opracowanie własne

W ramach zapobiegania dysfunkcji w rodzinach, w których rodzice nadużywają alkoholu, pracownicy socjalni kierują wnioski do Gminnej Komisji Przeciwdziałania i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W 2021 roku odbyło się 6 posiedzeń komisji, wpłynęły 2 wnioski z prośbą o podjęcie działań. Komisja przeprowadziła 2 rozmowy z osobami zgłoszonymi na leczenie.

Czynniki dysfunkcyjne, które negatywnie wpływają na funkcjonowanie rodziny nakładają na szeroko rozumianą kadrę pomocy społecznej stosowania pracy socjalnej ukierunkowanej na zmiany negatywnych zachowań i poszukiwaniu rozwiązań trudnej sytuacji życiowej. W sytuacjach kryzysowych, gdy rodzina nie jest w stanie poradzić sobie z problemami zachodzi konieczność udzielenia jej pomocy m.in. poprzez stworzenie sprawnie funkcjonującego systemu poradnictwa specjalistycznego. Mieszkańcy gminy mogą liczyć na wsparcie psychologa, terapeuty rodzinnego, kuratora sądowego oraz prawnika w Punkcie Pomocy Rodzinie w Starych Bogaczowicach oraz KIS Struga.

Mówiąc o rodzinie musimy spojrzeć na nią szerzej nie ograniczając się tylko do tzw. rodzin dysfunkcyjnych. W obecnej sytuacji demograficznej naszego kraju (starzenie się społeczeństwa)

należy podjąć wszelkie działania promujące rodzicielstwo. Jednym z takich działań naszego państwa jest ustanowienie rządowego programu dla rodzin wielodzietnych. W ramach tego programu funkcjonuje Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny, która przysługuje rodzinom z przynajmniej trójką dzieci, niezależnie od dochodu lub rodzicom oraz małżonkom rodziców, którzy mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci. Karta jest wydawana bezpłatnie, każdemu członkowi rodziny. Rodzice mogą korzystać z karty dożywotnio, dzieci do 18-go roku życia lub do ukończenia nauki, maksymalnie do osiągnięcia 25 lat. Dzieci legitymujące się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności na czas jego trwania. Karta Dużej Rodziny oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień, przez instytucje, które podjęły współpracę w tym zakresie. Na dzień 31 grudnia 2021 roku Kartę Dużej Rodziny posiada 81 rodzin z terenu Gminy Stare Bogaczowice.

Na podstawie analiz pracowników socjalnych oraz sprawozdań GOPS można zauważyć, że zwiększa się zainteresowanie uzyskaniem karty dużej rodziny.

Tabela 8 Karta Dużej Rodziny

KARTA DUŻEJ RODZINY			
Wyszczególnienie	2019	2020	2021
Liczba rodzin posiadających KDR	70	75	81
Liczba rodziców	127	139	151
Liczba dzieci	141	153	168

Źródło: GOPS Stare Bogaczowice, opracowanie własne

Z dniem 1 stycznia 2017 r weszła w życie Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodziny „Za życiem” - przepisy prawa dotyczą wsparcia w zakresie dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej oraz instrumentów polityki na rzecz rodziny, np.: zapewnienie dostępu do informacji w zakresie rozwiązań wspierających rodziny oraz kobiety w ciąży, jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, odpowiednich świadczeń opieki zdrowotnej dla dziecka, ze szczególnym uwzględnieniem dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Ustawa zakłada także, że rodziny uprawnione mogą

zostać objęte pomocą asystentów rodziny, o których mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Nowe rozwiązanie prawne zapewnia dostęp do poradnictwa w zakresie wspierania rodziny. W jego ramach będzie można skorzystać ze wsparcia psychologicznego, pomocy prawnej (w szczególności w zakresie praw rodzicielskich i uprawnień pracowniczych), a także poradnictwa w zakresie przewycięzania trudności w pielęgnacji i wychowaniu dziecka, dostępu do rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz świadczeń opieki zdrowotnej. Dostępną pomoc koordynować ma asystent rodziny, którego zadaniem będzie: wsparcie i towarzyszenie emocjonalne, zapoznanie kobiety w ciąży i rodziny z Informatorem „Uprawnienia w ramach ustawy dla kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” dotyczącym możliwości wsparcia, opracowanie wspólnie z kobietą i rodziną indywidualnego katalogu możliwego wsparcia, koordynacja poradnictwa i wsparcia dla kobiet i rodziny, występowanie do podmiotów w celu umożliwienia skorzystania ze wsparcia (na żądanie i na podstawie pisemnego upoważnienia).

Trudno jest jednoznacznie określić liczbę rodzin potrzebujących tego rodzaju wsparcia, niezbędne zasoby kadrowe i koszty realizacji zadania. Obecnie obserwujemy pojawienie się w rodzinach wielu problemów i trudności, które niejednokrotnie prowadzą do destabilizacji i rozpadu więzi rodzinnych co na pewno przyczyni się do rozwijania kierunku różnych form pomocowych.

Z uwagi na konieczność zrealizowania zadania obowiązkowego gminy - tj. prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych - w ramach Programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” został złożony wniosek o dofinansowanie. Został on pozytywnie rozpatrzony, co pozwoliło uzyskać środki na remont i wyposażenie w wysokości 160 tys. złotych. W wyniku realizacji zadania powstało mieszkanie chronione treningowe dla 4 osób.

Dużym zainteresowaniem społeczności lokalnej cieszą się przedsięwzięcia organizowane przez Gminne Centrum Biblioteczno-Kulturalne w Starych Bogaczowicach. Szereg spotkań z ciekawymi ludźmi, imprez lokalnych (pikników, koncertów, biesiad) daje możliwość wspólnego spędzania czasu z rodziną. Kółka zainteresowań organizowane w GCBK uczą dzieci organizacji czasu wolnego jak i w dużej mierze rozwijają ich zainteresowania, pasje. Analiza stanowi podstawę do określenia na jakich płaszczyznach życia rodzin należy podjąć działania, aby rodzina prawidłowo zaczęła funkcjonować i stanowiła pozytywne środowisko rozwoju młodego człowieka. Profilaktyka rodzinna musi być rozumiana jako interdyscyplinarne działania i wsparcie ze strony służb i instytucji pracujących na rzecz dobra dziecka i rodziny.

Bardzo ważnym instrumentem polityki edukacyjnej i integracyjnej oraz wyrównywania szans rozwojowych jest edukacja przedszkolna. Dla dzieci, których rozwój przebiega nieharmonijnie lub z opóźnieniem, wychowanie przedszkolne jest szansą na wczesne wspieranie rozwoju w sferze poznawczej, funkcjonalnej i społecznej. Wychowanie przedszkolne w Gminie Stare Bogaczowice realizowane jest przez żłobek w Strudze oraz 2 przedszkola:

- w Starych Bogaczowicach Przedszkole Niepubliczne „Przedszkolaki Spod Trójarbu” (liczba przedszkolaków na dzień 31 grudnia 2021r. wynosiła 43 dzieci);
- w Strudze Niepubliczne Przedszkole Struga (liczba przedszkolaków na dzień 31 grudnia 2021r. wynosiła 42 dzieci);

Edukacja szkolna w gminie realizowana jest w Szkole Podstawowej w Starych Bogaczowicach.

W ramach swojej działalności, w zakresie poprawy sytuacji dzieci i młodzieży w środowisku lokalnym, realizują szereg działań edukacyjnych, profilaktycznych z zakresu uzależnień, wychowawczych, kształtowania prawidłowych nawyków dbania o zdrowie i bezpieczeństwo, uzupełniających brakującą wiedzę a także działań rozwijających zdolności i zainteresowania uczniów.

Liczba uczniów w klasach „0” - VIII uczęszczających do Szkoły Podstawowej im. Św. Jana Pawła II w Starych Bogaczowicach na dzień 31 grudnia 2021 r. wynosiła 285 dzieci.

ANALIZA SWOT

W celu opracowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022 - 2024 dokonano analizy SWOT (polega ona na posegregowaniu posiadanych informacji o danej sprawie na cztery grupy: słabe i mocne strony oraz szanse i zagrożenia) Programu, który realizowany i wdrażany był w latach 2019 - 2021 przez Gminę Stare Bogaczowice. Szczegóły analizy przedstawiono w poniższej tabeli.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• dobre rozeznanie środowiska lokalnego przez pracowników służb pomocy społecznej, policji, pracowników oświaty • profesjonalna i aktywna współpraca instytucji wspierających rodzinę (GOPS,	• wyuczona bezradność i roszczeniowość, uzależnienie od pomocy instytucjonalnej (głównie finansowej) • niska gotowość do współpracy ze strony rodzin w zakresie rozwiązywania

PCPR, policja, Sąd, oświata, służba zdrowia) • doświadczenie, wiedza i kwalifikacje pracowników działających na rzecz rodziny (pracownicy socjalni, asystent rodziny) • dostępność specjalistów min. prawnika, kuratora zawodowego, psychologa • aktywnie działający Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie • działalność profilaktyczna i edukacyjna Gminnej Komisji Przeciwdziałania i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych • liczne oddziaływania profilaktyczne, prowadzone we współpracy z placówką oświaty • zabezpieczenie w budżecie gminy środków na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny • działanie lokalnych jednostek organizacyjnych, instytucji i organizacji na rzecz lokalnego wsparcia	problemów • brak wolontariatu • niewystarczające środki finansowe na szerszą skalę działań na rzecz rodziny • niechęć do udziału w zajęciach edukacyjnych, grupach wsparcia i innych inicjatywach podnoszących kompetencje i umiejętności • brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych
SZANSE	ZAGROŻENIA
• możliwość pozyskania zewnętrznych środków finansowych • rosnąca świadomość społeczna • wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę • rosnące wsparcie finansowe dla rodzin o charakterze socjalnym • rozwój form zabezpieczenia społecznego rodzin z dziećmi • wzrost zaangażowania społeczności lokalnej w działania na rzecz dziecka i rodziny	• degradacja relacji rodzinnych • złożoność problemów rodzin • uzależnienie członków rodzin od internetu, alkoholu • zaniedbanie emocjonalne dzieci • brak czasu rodziców dla dzieci • zaniedbywanie obowiązków opiekuńczo-wychowawczych przez rodziców • kryzys rodziny - zanik więzi i wartości rodzinnych • wzrost patologicznych zachowań wśród dzieci i młodzieży, konsumpcjonizm narastająca przemoc i agresywność • przerzucenie całkowitej odpowiedzialności za wychowanie dziecka na szkołę lub inne instytucje • pogłębiające się podziały społeczne, rozpad więzi wspólnotowych, • niekorzystne prognozy demograficzne - starzenie się społeczeństwa

IV. DANE DOTYCZĄCE PROGRAMU

Miejsce realizacji Programu	Gmina Stare Bogaczowice
Czas realizacji Programu	Lata 2022 - 2024
Adresaci Programu	Rodziny przeżywające trudności, w szczególności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, zagrożone w szczególności ubóstwem, problemem uzależnień od alkoholu, przemocą w rodzinie oraz rodziny, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej.
Koordinator Programu	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starych Bogaczowicach
Realizatorzy/Partnerzy Programu	• Urząd Gminy Stare Bogaczowice • Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starych Bogaczowicach • Szkoła Podstawowa w Starych Bogaczowicach • Gminne Centrum Biblioteczno - Kulturalne w Starych Bogaczowicach • Zespół Interdyscyplinarny • Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych • NZOZ Praktyka Lekarza Rodzinnego Urszula Puskarz • Parafie Rzymsko - Katolickie • Organizacje pozarządowe działające na terenie gminy • Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wałbrzychu • Sąd Rejonowy w Wałbrzychu • Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej • Komisariat Policji I w Wałbrzychu z siedzibą w Szczawnie - Zdroju • Rady sołeckie z terenu gminy
Źródła finansowania Programu	Środki samorządu gminy
	Środki partnerów współrealizujących Program

	Budżet państwa
	Środki z innych źródeł zewnętrznych

V. CELE GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY

Cel główny:

**PODEJMOWANIE DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH
I EDUKACYJNYCH NA RZECZ RODZIN
Z TERENU GMINY STARE BOGACZOWICE,
ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM POTRZEB RODZIN
PRZEJAWIAJĄCYCH TRUDNOŚCI W WYPEŁNIANIU
FUNKCJI OPIEKUŃCZO - WYCHOWAWCZYCH**

Cele szczegółowe:

- wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych,
- zapewnienie rodzinom poczucia bezpieczeństwa socjalnego oraz stabilizacji,
- podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych na rzecz rodzin,
- rozwój usług i form wsparcia na rzecz rodzin,
- usprawnienie współpracy podmiotów działających na rzecz rodzin.

PLANOWANE DZIAŁANIA NA LATA 2022 - 2024

Cele Gminnego Programu Wpierania Rodziny będą realizowane poprzez następujące działania:

L.p.	NAZWA DZIAŁANIA	OKRES REALIZACJI	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA	MIERNIKI	ŹRÓDŁO FINANSOWANIA
1.	Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych	2022 - 2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe	Liczba rodzin objętych monitoringiem (szt.) Liczba dzieci objętych monitoringiem (os.)	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
2.	Zapewnienie wsparcia rodzinom przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej wsparciem asystenta rodziny	2022 - 2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny (szt.) Liczba osób w rodzinach (szt.) Liczba dzieci w rodzinach (os.) Liczba zatrudnionych asystentów (os.)	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
3.	Współpraca merytoryczna z prokuraturą, sądem, policją oraz z instytucjami i osobami fizycznymi w zakresie wspierania rodziny	2022 - 2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba udzielonych informacji (szt.) Liczba konsultacji (szt.)	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
4.	Prowadzenie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego w zakresie przeciwdziałania kryzysom i wspierania rodziny	2022 - 2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba udzielonych porad (szt.) Liczba konsultacji (szt.)	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
5.	Organizacja oraz dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych podnoszących kwalifikacje pracowników w zakresie wspierania rodziny	2022 - 2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba ukończonych kursów (szt.) Liczba ukończonych szkoleń (szt.) Liczba pracowników biorących udział w szkoleniach (os.) Liczba pracowników biorących udział w kursach (os.)	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
6.	Zapewnienie wsparcia kobietom w ciąży zagrożonej, rodzinom w przypadku narodzin ciężko chorego dziecka	2022 - 2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba wspieranych rodzin (szt.) Liczba osób w rodzinach (szt.) Liczba dzieci w rodzinach (os.) Liczba zatrudnionych asystentów (os.)	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
7.	Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom	2022 - 2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba rodzin objętych pomocą (szt.)	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
8.	Uczestnictwo w ogólnopolskich kampaniach i akcjach wspierających rodzinę	2022 - 2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje	Liczba kampanii (szt.)	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne

			pozarządowe		
9.	Współfinansowanie kosztów umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej	2022 - 2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych (os.) Liczba dzieci umieszczonych w rodzinnym domu dziecka (os.) Liczba dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo-wychowawczej (os.)	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
10.	Prowadzenie świetlic wiejskich	2022 - 2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba placówek (szt.) Liczba uczestników (os.)	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
11.	Poradnictwo i praca socjalna na rzecz rodzin z dziećmi świadczona przez pracowników GOPS	2022 - 2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba rodzin objętych wsparciem (szt.)	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne

VI. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie podlegał ewaluacji w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych i ustalanych przez podmioty zajmujące się sprawami rodziny. Monitoring będzie polegał na pozyskiwaniu informacji i danych od podmiotów realizujących poszczególne zadania, co umożliwi wgląd w zakres podejmowanych działań, ich analizę oraz ocenę skuteczności. Analiza i ocena zebranych informacji pozwoli na planowanie dalszych działań oraz doskonalenie działań dotychczas ustalonych. Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej do dnia 31 marca każdego roku przedłoży Radzie Gminy Stare Bogaczowice sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodzin, zgodnie z art. 179 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku.

Uzasadnienie

Zadaniem własnym gminy, określonym w art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest opracowanie i realizacja gminnego programu wspierania rodziny.

Niniejszy program jest kontynuacją programów wspierania rodziny realizowanych w gminie Stare Bogaczowice od 2012 r.

Zadaniem programu wspierania rodziny jest zapobieganie dysfunkcji rodziny poprzez tworzenie systemu wspomagającego rodzinę, dzieci i młodzież w taki sposób aby była w stanie samodzielnie zmierzyć się z własnymi problemami. Pomoc powinna mieć na celu podtrzymanie umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej i pełnieniu ról społecznych poprzez wzmocnienie zasobów tkwiących w poszczególnych członkach rodziny, poprawę jakości życia rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, wspieranie rodziców w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz przywrócenie im zdolności do wypełniania tych funkcji opiekuńczo-wychowawczych w sytuacjach, gdzie dziecko zostanie umieszczone poza rodziną biologiczną. Aby skutecznie realizować powyższe zadania konieczne jest zaangażowanie wszystkich instytucji, które wspierają rodzinę. Najważniejszą sprawą jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dla dzieci i młodzieży w taki sposób, aby zapobiegać powielaniu nieprawidłowych wzorców w przyszłości. Pozostawienie rodzin bez fachowego dla nich wsparcia i pomocy specjalistycznej może spowodować wzrost zjawiska ich degradacji i skutkować będzie różnorodnymi konsekwencjami. Ważne jest by pomoc specjalistyczna (psychologiczna, socjalna, prawna) mogła być dla rodzin ubogich bezpłatna. W pierwszej kolejności rodzina powinna mieć możliwość samodzielnego zmierzania się ze swoimi problemami, co pozwala zwiększyć jej szansę na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz stymulować aktywność własną, wyzwalać potencjał i pozwalać na uczenie się nowych umiejętności. Pomoc powinna przede wszystkim być nakierowana na wsparcie dziecka w rodzinie i w środowisku lokalnym przy wykorzystaniu grup samopomocowych, organizacji pozarządowych i innych instytucji działających na rzecz rodziny i dziecka.

Dotychczas obowiązujący Program Wspierania Rodziny przyjęty uchwałą Nr V/45/2019 z dnia 1 marca 2019 r. utracił moc obowiązującą.

W związku z powyższym przyjęcie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022-2024 w Gminie Stare Bogaczowice jest w pełni uzasadnione.

Przewodnicząca Rady Gminy Stare
Bogaczowice

Aneta Rajca

DOKUMENT PODPISANY ELEKTRONICZNIE

Dane podpisywanego dokumentu

Typ dokumentu	Uchwała
Numer dokumentu	XXX/280/2022
Data dokumentu	2022-06-28
Organ wydający	Rada Gminy Stare Bogaczowice
Przedmiot regulacji	w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Stare Bogaczowice na lata 2022-2024
Identyfikator dokumentu	450BA6D9-94DD-428B-92D9-38FBE63A2A98

Informacje o złożonych podpisach elektronicznych

Podpis:

Sygnatura	Signature-2002998150
Numer seryjny	2C5AFCA686FA1CD2130CB4D6BB8C0D3D
Osoba podpisująca	Aneta Rajca\; Gmina Stare Bogaczowice
Instytucja	Gmina Stare Bogaczowice
Miejscowość	Stare Bogaczowice
Województwo	dolnośląskie
Kraj	PL
Data złożenia podpisu	01.07.2022 08:48:00
Zakres podpisu	Cały dokument
Wystawca certyfikatu	VATPL-5170359458 Certum QCA 2017 Asseco Data Systems S.A. PL